

Omzendbrief inzake het gebruik van insecticiden in bedrijven die planten en plantaardige producten opslaan en verwerken

Referentie	PCCB/S1/JFS/1367728	Datum	29/06/2017
Huidige versie	1.0	Van toepassing vanaf	Datum van publicatie
Trefwoorden	Gewasbeschermingsmiddelen, biociden, insecticiden, planten, plantaardige producten, granen		

Opgesteld door	Goedgekeurd door
Schmit Jean-François, attaché	Lefevre Vicky, directeur-generaal

1. Doel

De operatoren die planten en plantaardige producten opslaan en verwerken kunnen insecticiden gebruiken om schadelijke organismen te bestrijden. Afhankelijk van het door de insecticiden beoogde doel zullen deze onder de wetgeving met betrekking tot 'gewasbeschermingsmiddelen' (GBM) of die met betrekking tot 'biociden' vallen.

Het gebruik van de GBM en biociden dient overeenkomstig hun toelating te gebeuren; het respecteren van deze eis is noodzakelijk om de gezondheid van mensen, dieren en planten te beschermen, alsook voor het milieu. Het goede gebruik van GBM en biociden maakt het ook mogelijk om de aanwezigheid te voorkomen van residuen in levensmiddelen met hogere maximumgehalten dan vastgesteld in de wetgeving omtrent de bestrijdingsmiddelenresiduen.

Tijdens zijn inspecties heeft het FAVV vastgesteld dat er een zekere verwarring bestond bij de operatoren die actief zijn in de opslag en de verwerking van planten en plantaardige producten bij het gebruik van insecticiden. Deze omzendbrief heeft tot doel te verduidelijken welk type insecticide moet gebruikt worden in functie van het beoogde doel en te herinneren aan de eisen die van toepassing zijn op het gebruik van die producten.

2. Toepassingsgebied

Gebruik van insecticiden voor de bestrijding van schadelijke organismen in bedrijven die planten en plantaardige producten verwerken en opslaan.

3. Referenties

3.1 Wetgeving

a) GBM

Verordening (EG) nr. 396/2005 van 23 februari 2005 tot vaststelling van maximumgehalten aan bestrijdingsmiddelenresiduen in of op levensmiddelen en diervoeders van plantaardige en dierlijke oorsprong en houdende wijziging van Richtlijn 91/414/EEG van de Raad;

Verordening (EG) nr. 1107/2009 van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen;

KB van 13 maart 2011 betreffende de verplichte keuring van spuittoestellen en tot wijziging van het koninklijk besluit van 10 november 2005 betreffende de retributies bedoeld in artikel 5 van de wet van 9 december 2004 houdende de financiering van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen;

KB van 19 maart 2013 ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en toevoegingsstoffen.

b) Biociden

Verordening (EU) nr. 528/2012 van 22 mei 2012 betreffende het op de markt brengen en het gebruik van biociden;

KB van 8 mei 2014 betreffende het op de markt brengen en gebruiken van biociden.

3.2 Andere

<http://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/>

<http://ec.europa.eu/health/biocides/policy/>

4. Definities en afkortingen

- KB : koninklijk besluit;
- GBM: gewasbeschermingsmiddelen;
- MRL: maximale residulimieten (van bestrijdingsmiddelen);
- Plantaardige producten: van planten afkomstige producten die geen of slechts eenvoudige bewerkingen zoals malen, drogen of persen hebben ondergaan, voor zover het geen planten zijn;
- FOD-Volksgezondheid: Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu;
- Planten: levende gewassen en levende delen van gewassen, met inbegrip van vers fruit en verse groenten en zaden.

5. Gebruik van insecticiden in bedrijven die planten en plantaardige producten verwerken en opslaan

5.1 Welk type product gebruiken: GBM of biocide?

Afhankelijk van het doel dat beoogd wordt tijdens hun gebruik, vallen insecticiden onder de 'gewasbeschermingsmiddelenwetgeving' (verordening (EG) nr. 1107/2009) of de 'biocidenwetgeving' (verordening (EU) nr. 528/2012).

- De **GBM** zijn hoofdzakelijk bestemd voor de bescherming van planten of plantaardige producten tegen alle schadelijke organismen of voor het verhinderen van de werking van dergelijke organismen.
Een gedetailleerde evaluatie van de residuen die kunnen voortvloeien uit het gebruik van de GBM met inbegrip van het risico ervan voor de consument vindt plaats in het kader van de procedure van de toelating van de GBM. De MRL in levensmiddelen en diervoeders vastgesteld in de Europese wetgeving houden rekening met het toegelaten gebruik van de GBM.
De producten die de gezondheidswaarde van het graan beschermen tegen insecten vallen onder deze definitie, als ze worden toegepast op het graan zelf of in de lege lokalen (silo's, vrachtwagens, rijtuigen, scheepsruimen,...) voorafgaand aan de binnenkomst van het graan met als doel dit te beschermen.
- De **biociden** beogen de schadelijke organismen te vernietigen, af te schrikken of onschadelijk te maken, de effecten daarvan te voorkomen of op een andere dan louter fysieke of mechanische wijze te bestrijden. Deze producten dekken niet het gebruik met als doel bescherming van planten tegen schadelijke organismen. De insecticiden worden vermeld in de groep biociden TP18 - Insecticiden, acariciden en producten gebruikt voor de bestrijding van de andere geleedpotigen.

Om de aanwezigheid van residuen van bestrijdingsmiddelen boven de MRL te vermijden moeten GBM en biociden overeenkomstig hun toelating gebruikt worden. Voor ieder gebruik dient men de toelatingsakte of het etiket te raadplegen om na te gaan of het toegelaten is voor het te bestrijden organisme en de te behandelen plant/plantaardig product.

In praktijk :

- 1° een insecticide dat rechtstreeks wordt toegepast op een plant of een plantaardig product om schadelijke organismen van dit plantaardig product te bestrijden of niet rechtstreeks op een plant of een plantaardig product doch met hetzelfde doel valt onder de 'GBM-wetgeving'.

Voorbeelden (niet exhaustieve lijst) :

Gebruik	Schadelijke organismen
<p>Insecticide rechtstreeks toegepast op de plant/ plantaardig product:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gestockeerde granen (na de oogst), met inbegrip van mout, - Verwerkte granen (bloem, zemelen), - Cacaobonen, - Gedroogde/gesneden tabak, - Koffiebonen, - Noten, - Gedroogde peulvruchten - Houtblokken/boomstammen, - Stuw hout en houten verpakkingsmateriaal. <p>Insecticide onrechtstreeks toegepast op de plant/ plantaardig product: behandeling van de lege opslaglokalen bestemd voor de opslag van de planten/plantaardige producten, graanmolens, ...</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vorraadmijten bij opgeslagen planten/plantaardige producten (voorbeelden: <i>Glyphiphagus destructor</i>, <i>Acarus siro</i>) - Vorraadbeschadigers (insecten) bij opgeslagen planten/plantaardige producten (voorbeelden : <i>Sitophilus granarius</i>, <i>Sitophilus oryzae</i>, <i>Oryzaephilus surinamensis</i>, <i>Cryptolestes ferrugineus</i>, <i>Ahasverus advena</i>, <i>Rhizopertha dominica</i>, <i>Tribolium castaneum</i>, <i>Tribolium confusum</i>, <i>Nemapogon/Tinea granellus</i>, <i>Sitotroga cerealella</i>, <i>Plodia interpunctella</i>, <i>Ephestia kuehniella</i>) - Quarantaineorganismen

- 2° een insecticide toegepast in een ruimte met als doel algemene hygiëne en niet specifiek met als doel de bescherming van plantaardige producten tegen schadelijke organismen valt onder de **'biocidenwetgeving'**.

Voorbeelden :

Gebruik	Schadelijke organismen
Insecticide toegepast in ruimtes bestemd voor de opslag van granen, mout, bloem, noten, zaden, koffiebonen, afgewerkte verwerkte producten, ... al of niet verpakt met als doel algemene hygiëne	Insecten waarvan de aanwezigheid niet is gelinkt aan planten of plantaardige producten: - Vliegende insecten (voorbeelden: vliegen, muggen) - Kruipende insecten (voorbeelden: kakkerlakken, zilvervisjes, pissebedden, vlooiën, mieren)

- 3° Een insecticide dat wordt toegepast met als doel de bestrijding van zowel voor planten/plantaardige producten schadelijke organismen, als voor planten/plantaardige producten niet-specifiek schadelijke organismen, valt **zowel onder de 'biocidenwetgeving' als onder de 'GBM-wetgeving'**. Volgens artikel 2(2) van de Verordening (EG) nr. 528/2012 moet het product een toelating als GBM en biocide hebben

5.2 Lijst van de in België toegelaten GBM en biociden

- GBM: <http://www.fytoweb.be>;
- Biociden: <http://www.health.belgium.be/nl/lijst-van-toegelaten-biociden-en-jaarverslag>

In geval van twijfel over het gebruik van een biocide kan nuttige informatie worden verkregen bij het meldpunt 'biocide' van de FOD Volksgezondheid: info.biocides@milieu.belgie.be. Voor GBM kan men terecht op fytoeweb@gezondheid.belgie.be.

5.3 Gebruik van de GBM en biociden

Bij het gebruik van de GBM en biociden moeten de volgende eisen in voorkomend geval worden nageleefd:

- Het gebruik van de GBM bestemd voor professioneel gebruik is beperkt tot de houders van een **fytolicentie** 'professioneel gebruik'. De toepassing van professionele producten op basis van bepaalde stoffen (o.a. sulfuryldifluoride, aluminiumfosfide/magnesiumfosfide) is overigens beperkt tot de houders van een fyto licentie 'specifiek professioneel gebruik'. Alle nuttige informatie over de fyto licentie is beschikbaar op de website <http://fyto licentie.be>.
- Het gebruik van bepaalde soorten biociden (biociden die ingedeeld zijn in het gesloten circuit, de voormalige klasse A-producten) is sinds 20 mei 2016 beperkt tot gebruikers die geregistreerd zijn. Meer informatie kan worden verkregen bij het meldpunt 'biocide' van de FOD Volksgezondheid: info.biocides@milieu.belgie.be.

- De **GBM en biociden moeten toegelaten zijn in België** en gebruikt worden overeenkomstig de voorwaarden vastgesteld in de toelatingsakte (schadelijk organisme, gebruiksdosis, specifieke voorwaarden, ...). De gebruiksvoorwaarden worden vermeld op de etiketten van de producten en in hun officiële toelating die kan worden geraadpleegd op internet (zie 5.2).
- Het gebruik van de GBM wordt geregistreerd in een **register**. Meer informatie omtrent de inhoud van dit register en de bewaringstermijn hiervan is beschikbaar in de omzendbrief PCCB/S1/JFS/676013 betreffende het bijhouden van registers over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen door de professionele gebruikers en de distributeurs van **gewasbeschermingsmiddelen** naar aanleiding van de inwerkingtreding van verordening (EG) nr. 1107/2009' (<http://www.favv-afscab.be/plantaardigeproductie/omzendbrieven/default.asp>).
- **Spuittoestellen** gebruikt voor de toepassing van GBM moeten om de drie jaar aan een technische controle worden onderworpen. Nuttige informatie over deze controle is beschikbaar in de omzendbrief PCCB/S1/JFS/662485 'Technische keuring van spuittoestellen' (<http://www.favv-afscab.be/plantaardigeproductie/omzendbrieven/>).

6. Bijlagen

/

7. Overzicht van de revisies

Overzicht van de revisies van de omzendbrief		
Versie	Van toepassing vanaf	Redenen en omvang van de revisie
1.0	Publicatiedatum	Originele versie